

Reportaj burlesc

Ce vede un om în Arad, noaptea, când își uită cheia dela poartă...

Un incident stupid m'a făcut să-mi petrec noaptea pe străzile orașului și mai precis, pe străzile ueneia din cele șapte municipii ale României-Mari, pe străzile Aradului.

Să mă explic.

Aseară, pela orele 12, mă întorceam acasă fredonând vesel și mulțumit, o melodie. Când ajung în fața porții și bag mâna în buzuar să scot cheia, ia-o de unde nu-i. Melodia mi-a amorțit pe buze și am simțit cum încep să transpir. Casa n'are sonerie și e în fundul curții. Și vezi Doamne, lucrul dracului e că poarta mea nu e eu toate celelalte, pe cari te mai poți escala. Poarta mea e o ușă de fier și numai printr'un gang ajungi apoi la casă. După ce am contemplat-o câteva minute, ca vîșelul din poveste, resemnat, tăcut și cu pași târșănați, am făcut calea întoarsă. Să dorm la vre-un hotel nu puteam, pentru că n'aveam bani. Cunoscuți sau prieteni nici atata.

Am fost sortit, deci, să-mi petrec noaptea pe stradă fără sentimentul și dorința mea.

Deterinaj nocturn și oameni necăjiți

Străzile erau tăcute și pustii. Rare de tot mai întâlneam câte un întârziat, cu gulerul paltonului ridicat și cu capul infundat între umeri, grăbind pasul către casă, urmărit de privirile mele jinduitoare.

Trecui pe lângă cafelele din centru, de unde se auzeau muzici și veselie și pornii mai departe, cu pași încet, ca omul care se gândește de făcut o cale lungă.

O stație de trăsuri.

De cum mă vii, într'o clipită toți birjarii au fost pe capră, cu hățurile în mâini, gata de plecare. Și câtă desamăgire am cetit pe fetele lor, când s'au scoborât și-au pus iar păturile pe cai... Mă simțeam vinovat și am căutat să le intru în vorbă.

— Ne merge prost, domnule. Eu stau aici de 5 ceasuri și aștept.

— Și eu aștept de aseară, dela 8 ceasuri, interveni un altul.

— Sunteți mulți în Arad?

— Cam vreo două sute și la toți ne merge greu. Dacă n'am mai avea căte o bucată de pământ, apoi am muri de foame. Ori ai, ori n'ai mușterii, caii trebuie să mănânce și noi la fel. Mai o reparație la trăsura, potcoave la cal și deabia putem să ne ținem zilele.

— Mașinele vă fac concurență?

mai sus, terorizează mereu cu umbra acestui domn conferențiar, învoacă competența lui bună pentru Timișoara și ne face să plătim cu bani buni lucruri de duzină, ca bustul lui Vichentie Babeș.

Parcă-l vedem în comisia dela 11 Decembrie și pe domnul profesor și conferențiar I. D. Ștefănescu. Chiar dacă, prin imposibil, prețioasa lui persoană fizică va fi absentă, spiritul său va pluti, nefast, pe deasupra juriului care va decide în chestiunea statuiei lui Mocioni. Pentru că și de data aceasta trebuie să izbândească combinația titirezului și a prietenului său, pictorul care, pe bani buni și sacrificând prestigiul artei, se angajează să facă și sculptură.

Dacă ne convine să ne facem de răs, — bine! Dar e nevoie, numaidecât, să eternizăm în bronz ridicolul combinațiilor noastre de culise?

G. L.

— Da de unde! Vai de capul soferilor!

Intr'un colton se aciuise o bășică. Și-am plecat mai departe, lăsându-i pe necazurile și amărăciunea lor. Sta sgribulită de frig, cu genunchii la gură, lângă un coș cu covrigi. Dormea și m'am ferit s'o trezesc. Cine știa ce visa? Cine știe în ce pat moale și călduț își odihnea — în vis — trupul ostent și rebegit de frig.

Schimbare de decor

Cu cât te depărtezi de centru, Aradul își schimbă aspectul. Străzile devin din ce în ce mai întortocheate, de crezi că vorba „alinieră” a fost ștersă definitiv din dicționarul municipal, proeminentele trotuarului devin mai accentuate, până se prefac, odată cu caldarâmul, hârtoape foarte aventuroase...

Casele descreșc în înălțime și mărimă, devenind scunde, dărăpănate și diforme. Îți răsar din pământ acolo unde nu te aștepti, în mijlocul drumului, și ei, docil, le ocolește, pentru a lunea pe lângă altele. Lampioanele electrice devin din ce în ce mai invizibile, făcându-te să te bălăcești în întuneric, să dibuești cărarea proptindu-te de ziduri și de garduri. Și'n liniștea nopții răsună câte un cântec de cocos. Nici câinii nu se mai aud. S'au încovrigat, probabil, din cauza frigului în vre-un bârlog și dorm și ei. Numai eu, am insomnie forțată...

Pentru pâine...

După ce am făcut un ocol, am pornit din nou prin alte străzi. Într'una din ele, am zărit o lumină înăvălă. Intrigat, m'am apropiat și am privit locul de unde venea. O fereastră prin care se vedea interiorul unei cămăruțe. La lumina unui bec, pe un scaun pitic, sta încovoiat un moșneag. În mâini avea un bocanc, căruia îi bătea un petec la talpă. Măna-i stângă, înegrită de murdărie, făcea sterestip drumul până la gură, de unde, după ce zăbovea o clipă, printre buze, se întorcea cu câte un cuișor de lemn. O lovitură de ciocan și cuiul dispărea... Încea o împunsătură cu sula și operația se continua cu aceeași monotonie și meticulozitate.

Oare pentru câți lei își trudește el, acum în miez de noapte, oasele îmbătrânite și secăturile de vlagă? — m'am gândit eu.

Trecători întârziți

Cu oarecare tristă în suflet și cu gânduri pesimiste, m'am deslipit de fereastra bătrânului cismar și m'am cufundat mai departe în semiobscuritate.

Nu după mult timp și drum, am auzit pe cineva vorbind și am reușit să descopăr personagiile. Toate se limitau la unul singur. Venea un om beat — asta era lesne de constatat — ocupând, cu mersu-i șovăelnic, tot latul străzii.

Capul i se bălăbănea desarticulat, pe umeri și vorbea de unul singur. Câte odată, ridica când o mână, când cealaltă și injurând grozav, amenința pe cineva. În curând îl înghiți noaptea și pe el, cu dușmanu-i invizibil, mergând spre o casă, unde-l așteptă, poate, o femeie necăjită și câțiva copii flămânzi...

Cartolarii

Mai spre centru, nimeresc într'o cafeenea. Destul de mărișoară, dar pustiu de clienți. Numai o singură masă era ocupată de patru oameni. Patronul clipea a somn și căsca de-i trosneau fălcile. Am comandat un ceai — așa-i spunea patronul! — și m'am așezat la o masă în imediata apropiere a celei ocupate. Cei patru jucau pocker. În fața fiecăruia era câte o grămăgioară de bani, care, la doi dintre

ei, ce stăteau alături, era cam mare. Privind mai cu atenție am aflat care e cauza câștigului lor. Piciorarele lor, atingându-se sub masă, erau într'o continuă mișcare. O întreagă gamă de semne exprimau un limbaj necunoscut mie. Și jocul continua, cu explozii de amărăciune, cu rânjete de mulțumire, cu semnificative ochiade, cu cacialmale, chinte, carré-uri și zornăit de bani. Cei doi cari pierdeau, victimele, pe măsură ce-și vedeau gologanii trecuți în altă stăpânire, asudau mai abilit, se congestionau la față și-și scoteau hainele, cuprinși de nervosități și călduri. Când am intrat în cafeenea erau în haină, acum erau în cămașe, mai târziu...

S'a luminat de ziuă și am pornit la treburile mele. Dintr'o noapte neagră, ca toate nopțile, am făcut una albă și drept să vă spun, nu-mi pare rău deloc...

Al. Pav.

Poșta redacției

Cititorilor noștri din Bozovici. — Vă rugăm să ne informați dacă aveți vreo cunoștință de o proprie de peste 600 mii lei, pe care Centrala cooperativei a pus o pe lea și veniturile lui Iancu Conciatu, în calitatea lui de gestionar al cooperativei „Almăj” Centralei cooperativei; nevărsându-se însă, noi suntem informați că Centrala cooperativei a pus propria pentru această sumă pe lea și toate veniturile lui Iancu Conciatu. Avem această informație din București, dela cineva care cunoaște demersul Centralei cooperativei. Lipsindu-ne alte amănunte, Vă rugăm pe dvs. să ne serviți, dacă știți ceva mai mult în această afacere.

Cetiți și răspândiți „ECOUL”

Viata sportivă

Ce-i drept nu-i păcat...

„Cotidianul sportiv „Sportul zilnic”, anunță că a fost depus la Comisia Campionatului Național, un raport, cuprinzând detalii senzaționale, asupra scandalului din timpul matchului Juventus—Gloria, ținut acum două săptămâni la Arad. D. căp. Iorgulescu, autorul raportului, caută să apere pe roș-albaștrii, adică pe clubul Juventus.

În altă parte din corpul ziarului, citim și o dare de seamă asupra activității, din această toamnă, a clubului Gloria, cu subtitlul: „Un bilanț satisfăcător”.

Între adevăr, bilanțu-i satisfăcător și nu prea. E satisfăcător dacă privim prin prisma „onor” performanțelor. E poate mai mult decât satisfăcător când știm că Gloria în palmares victorii ca acelea asupra Crișanei (4:2), AMEFA-ei (2:0) CAO-ului (2:1) și CFR-ului (3:2).

Nu uităm nici draw-ul făcut cu România și iar nu uităm că toate acestea s'au întâmplat la Arad. Cum și-a părăsit terenul, Gloria a înregistrat rezultate nesatisfăcătoare, ba chiar dezastruoase (Venus—Gloria 7:0). Aceasta, însă, i se poate întâmpla oricărei echipe. Nu-i nimic extraordinar. Un lucru, însă, nu ne-a plăcut: că în ultimul timp, în afară de performanțe proaste, a dat subiect de vorbă și de comentarii la multă lume. Și nu s'a vorbit toc-

Informațiuni

În articolul nostru intitulat: „Profilul moral al lui Iancu Conciatu”, („Ecolul”, Miercuri 28/XI/1934), s'au strecurat câteva greșeli de tipar, printre cari cele mai supărătoare sunt acelea cari exprimă, în cifre, operațiile „șiganului dela Bozovici”, comise în dauna acționarilor dela Banca Almăjului și cooperativa forestieră Almăj. Așa de exemplu în pag. IV, col. 2, la tantieme (cassa 123/II, trebuia să se culeagă lei 3000 în loc de 300), bani inușiți de Iancu Conciatu. Pe aceeași pagină, în col. 1, în loc de: în detrimentul acționarilor, s'a cules: în detrimentul funcționarilor. Greșelile acestea, precum și altele pe cari nu le putem înșira cu deamănuntul, suntem siguri că le-au corectat înșiși cititorii noștri, când au citit articolul pomenit.

„Prin înaltul Decret Regal nr. 3167/934, termenul pentru efectuarea alegerilor membrilor Camerei de Muncă s'a amânat Data alegerilor se va fixa ulterior”.

Refugiații naționali-socialiști din Iugoslavia pleacă în Germania

Belgrad. — Eri s'au imbarcat pe vapoarele germane „Cordoba” și „Der Deutsch”, sosite la Susak, cei 2000 de naționali-socialiști austriaci refugiați în Iugoslavia, spre a fi transportați în Germania.

Biroul central pentru emigranții germani a adresat cu acest prilej către poporul iugoslav o scrisoare de mulțumire pe care o publică toate ziarele iugoslave. În această scrisoare se exprimă recunoștința pentru ospitalitatea acordată de Iugoslavia refugiaților naționali-socialiști din Austria. „Nu cred că în rândurile noastre să existe mulți partizani ai Ansh'ussului. Luptăm numai pentru ideea hitleristă în cadrul propriei noastre țări: Austria”, a declarat un refugiat.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

Premieră!

Claude Farrère

Bătălia

Charles Boyer,

Annabella,

Inkișinoff

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi!

Urașanul

Marlene Dietrich

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Taxele de intrare:

Lei 8, 10, 15 și 20, inclusiv timbrul aviației.

CORSO

Programul de azi:

Premieră!

La orele 5, 7.15, 9.15

Toată lumea trebuie să vadă acest film!

După romanul lui

Claude Farrère

Bătălia

Inkișinoff,

Charles Boyer,

John Leder,

Annabella

Membrii „Consum”-ului au avantajul de a plăti în rate

URANIA

Programul de azi:

la orele 5, 7.15 și 9.15

Cel mai splendid film umoristic

Amanți fugari

Robert Montgomery

Madge Evans

Off-side

Pușcărișul timișorean al „Dimineții” își bate joc de gazeta care-l dă pâine

— O confuzie voită a apașului Bănculescu între Obădeanu și Ohăbeanu. El a propus și altor corespondenți să comită această confuzie —

Cititorii de ziare știu că „Diminețea” are azi o puternică concurență în ziarul „A. B. C.”, recent fondat de d. Em. Socor, fost director al ziarelor „Adevărul” și „Diminețea”.

La Timișoara, concurența dintre „A. B. C.” și „Diminețea” se soldează tot mai mult în defavoorul vechiului ziar din strada Sărințar. Nu-i de mirare: „Diminețea” îl are corespondent în Banat pe condamnatul I. Bănculescu, și se știe că apașul acesta de presă („Diminețea” l-a botezat pe Bănculescu *apaș*, într-un comunicat din 1924, pe care noi l-am reprodus de câteva ori), consideră gazeta la care lucrează drept un instrument de pricopsire personală, nu drept un organ de opinie publică, care trebuie servit prompt, obiectiv și cinstit.

De promptitudinea Bănculescului apaș se poate convinge „Diminețea” dacă cercetează următorul lucru:

În „A. B. C.” cu data de Miercuri 28 Noiembrie a apărut (în pag. I.) un articol despre un refugiat politic italian arestat la Timișoara. Bănculescul apaș, care se ține de combinații necurate și puțin își bate capul cu ce-ar fi interesant pentru gazetă, era să turbe când a apărut articolul din „A. B. C.” Era doar vorba de un articol pe care concurența l-a pus în pagina întâia — și „Diminețea” nu l-avea de loc. Ce-a făcut atunci Bănculescul apaș și condamnat? A luat ziarul „A. B. C.” a văzut despre ce-i vorba și a transmis și el, la telefon, chestia cu pricina. Numai în felul acesta a putut să apară și în „Diminețea”, cu data de Joi 29 Noiembrie, (deci cu 24 de ore în urma lui „A. B. C.”, ceea ce în presă echivalează cu o înfrângere), afacerea cu italianul arestat la Timișoara.

Consultând colecția lui „ABC” cu propria sa colecție, ziarul „Diminețea” se poate convinge de adevărul celor de mai sus. Și se poate convinge de promptitudinea corespondentului său din Timișoara...

titudinea corespondentului său din Timișoara...

Obădeanu-Ohăbeanu

Cât despre corectitudinea apașului Bănculescu, — ehe! în materia aceasta tot Bănatul ar putea avea cuvântul. Și ar avea ce afla direcția ziarelor „Adevărul” și „Diminețea”...

Până una alta, să destăinuim „Dimineții” următorul caz:

Zilele trecute s'a deplasat la Timișoara un complet al tribunalului Cluj, pentru a judeca senzaționalul proces Juhos, care se târăgănează de vreo nouă ani de zile. În acest proces figurează ca acuzat și d. dr. Pavel Obădeanu, avocat, fost deputat și fost senator. Apașul „Dimineții” și-a imaginat că s'ar putea „pune o pilă” și cu ocazia aceasta. Mare meșter în schimonosirea numelor (pe d. Rămăneanu, președintele învățătorilor, l-a trecut odată cu numele de Rășneanțu în coloanele „Dimineții”, pentru că nu i-a dat 2000 lei, cu ocazia unui congres învățătoresc), apașul Bănculescu a chibzuit că d. dr. Pavel Obădeanu ar putea fi scutit de neplăcerea apariției în ziar ca acuzat, dacă ar fi trecut, de exemplu, sub numele de... Ohăbeanu.

— Știți, exolica apașul altor ziaristi, pe cari a căutat să i atragă în această... combinație, îi facem și d. lui Obădeanu un serviciu și în același timp punem în circulație un nume interesant: Ohăbeanu de la „România Nouă”.

Ceilalți ziaristi su respins cu răzmetul pe buze această combinație, rămânând s'o facă singur apașul „Dimineții”. Care a și făcut-o: în „Diminețea” cu data de Joi 29 Noiembrie, la pagina „Ardeal-Banat”, în articolul: *Un proces formidabil la Timișoara*, numele d-lui avocat dr. P. Obădeanu a fost trecut, printre acuzați, cu greșeala combinată de apaș: *Ohăbeanu*.

Ce zice direcția „Dimineții” despre acest lucru? Și ce zice d. Ohăbeanu (Zaharia Boilă) de la „România Nouă”?

Teroarea hitleristă în Sarre

— Un nou raport remis Societății Națiunilor —

Geneva. — „Comisiunea internațională de anchetă asupra teroarei național-socialiste în Sarre” a remis Consiliului Societății Națiunilor un nou raport, ale cărui concluzii pot fi rezumate în următoarele patru puncte:

1. Trebuie să se ia măsuri eficiente pentru a se pune capăt teroarei fizice și presiunii morale exercitate de membrii Frontului german asupra acelor cari se declară pentru statu quo.

2. Trebuie să se ia toate măsurile pentru a asigura secretul votului la plebiscit și pentru a se risipi impresia

de teroare răspândită prin afirmațiile membrilor Frontului german că oricare ar fi măsurile luate de comisiunea plebiscitară, Frontul german va fi în măsură să știe în ce sens a votat fiecare locuitor.

3. Comisiunea de anchetă cere consiliului Societății Națiunilor să definească cu precizie noțiunea statului quo.

4. Comisiunea mai cere ca, în cazul când majoritatea voturilor ar fi pentru statul quo, populația din Sarre să aibă dreptul, după un timp oarecare, de a decide asupra reintegrării teritoriului Sarre la Germania.

Pe calea recunoașterii...

Corespondentul lui „Neue Freie Presse” la Budapesta, inspirat probabil de cercurile oficiale ungare, spune că guvernul ungar recunoaște că s'ar fi putut întâmpla să se fi produs abuzuri sau proceduri ilegale din anumită direcție

și va proceda, în cazul acesta, conform cu dreptul internațional și onoarea națională a Ungariei, spre a da Iugoslaviei satisfacția cuvenită.

Cetiți „ECOUL”

Răspunderile guvernului ungar în atentatul din 9 Octombrie

În capitolul referitor la răspunderile guvernului ungar în atentatul dela Marsilia, memoriul înaintat de guvernul iugoslav Societății Națiunilor, constată că aceste răspunderi reies din următoarele trei fapte: 1. Alegerea criminalilor a fost făcută pe teritoriul ungar printre teroriștii pregătiți în mod îndelung și minuțios în tabere speciale pentru executarea actelor de această natură. 2. Criminalii au plecat liberi de pe teritoriul ungar, cu pașapoarte ungurești. 3. Atentatul din Marsilia se prezintă ca o încoronare a acțiunii teroriste inspirate și pregătite timp de ani de zile, pe teritoriul ungar.

Imprejurarea că un grup de teroriști și de asasini exercitați și întreținuți, a putut fi transformat într-o veritabilă școală a crimei fondată pe teritoriul ungar, se datorește numai toleranței și asistenței acordate de autoritățile ungare. În această pepinieră de teroriști, organizatorii atentatului contra regelui Iugoslaviei au venit să caute și să găsească pe executorii abominabilei lor crime.

Concluziile memoriului

Memoriul se termină prin următoarea concluzie:

„Dacă guvernul iugoslav a crezut că trebuie să sesizeze consiliul Societății Națiunilor de problemele extrem de grave puse în fața comunității statelor și în fața opiniei publice mondiale prin crima din Marsilia, care a lipsit Iugoslavia de un mare Rege și Franța de un mare om de stat, este pentru că el consideră că această crimă nu poate să fie considerată ca o manifestare izolată și individuală a unui anarhist criminal din care s'ar putea găsi exemple în istorie. Crima din Marsilia este încoronarea naturală a unei conspirații contra Iugoslaviei organizată de mult timp și întreținută în străinătate. Contra unei astfel de acțiuni teroriste, autoritățile unui singur stat neputincios de a se apăra în mod eficace și fără un minimum de loialitate, dacă nu de colaborare internațională, o luptă contra acestei forme deosebit de primejdioase de criminalitate internațională este imposibilă.

„Guvernul iugoslav a luptat contra acțiunii teroriste, al cărei centru se găse-

Cu toate promisiunile repetate ale guvernului ungar că teroriștii vor fi puși sub supravegherea autorităților sale, pregătirea atentatului și plecarea acestor indivizi a putut fi organizată fără nici o dificultate.

Răspunderea guvernului ungar, scrie memoriul, este mai ales agravată prin faptul cu toate că prezența atentatorului Mio Kralj i-a fost semnalată și extrădarea lui i-a fost cerută, el a refuzat în mod obstinat de a proceda la arestarea lui.

Atitudinea guvernului ungar, după crima din Marsilia arată că Ungaria nu avea nici interesul, nici dorința ca faptele care au precedat și însoțit această crimă, să fie elucidate.

În fața anchetei internaționale, guvernul ungar a adoptat o politică de negațiuni sistematice pline de contradicții și de subterfugii. Memoriul relevă numeroase puncte de contradicții în declarațiile succesive ale autorităților ungare cu privire la teroriștii Percec, Serovici și Kralj și cu privire la data dizolvării fermei dela Janka Pusztá.

ste în afară de teritoriul său național, prin toate mijloacele care se găseau în puterea sa, după ce el a solicitat în multe rânduri colaborarea guvernului ungar.

„Departa de a fi acordat concursul său pentru reprimarea uneltirilor teroriste care au costat deja pe Iugoslavia atâtea vieți omenești, autoritățile ungare au favorizat aceste uneltiri.

„Guvernul ungar cărula guvernul iugoslav i s'a adresat de atâtea ori pentru a cere intervenția sa în scopul de a împiedeca aceste uneltiri, nu a vrut să ia nici o măsură eficace. Numai mulțumită atitudinii sale acțiunea teroristă a putut fi încoronată prin crima din Marsilia.

Guvernul ungar a contractat astfel o grea răspundere pe care acum guvernul iugoslav o consideră ca o primă a sa datorie internațională să o denunțe în fața celui mai înalt organ al comunității națiunilor.

„Guvernul iugoslav, complot constient de gravitatea demersului său, nu l-a întreprins decât pe baza faptelor, a căror exactitate a avut grija de a o controla”.

Scopurile politice ale asasinatelor dela Marsilia

Ce scrie presa...

Ziarul „Petit Parisien” găsește cuvinte foarte tari pentru a comenta rolul Ungariei așa cum reiese din documentele iugoslave prezentate Societății Națiunilor: „Este un tablou impresionant al terorismului prosperând sub protecția sistematică și largă a autorităților ungare. El deschide perspective deosebit de turburătoare asupra metodelor ilicite folosite de Ungaria pentru a-și realiza scopurile politice”.

„Echo de Paris” ia o atitudine similară: „Avem de a face deci cu

o campanie intenționat pregătită de Ungaria pentru a lovi în statele cari s'au constituit în 1918 pe ruinele imperiului austro-ungar”.

Ziarul „Ere Nouvelle” scrie: „Societatea Națiunilor trebuie să judece nu numai crima din Marsilia, ci și scopurile politice ale asasinatului, care urmărea revizuirea tratatelor de pace și dislocarea organizației actuale a Europei Centrale și Peninsulei Balcanice”.

În concluziile lor ziarele cer crearea unei organizații internaționale care să supravegheze, reprime și împie-

lice terorismul precum și fundarea unei asociații pacifice care să facă pe revizionisti să păstreze măsura.

Articolul d-lui Pertinax

„Echo de Paris”, sub semnătura d-lui Pertinax, scrie următoarele: Nu e vorba de crime individuale sau de revolta spontană contra unui agresor, ci de o campanie condusă constant de Ungaria pentru a lovi statele care s'au constituit în 1918 pe ruinele imperiului său.

În această privință, continuă Pertinax, nu trebuie să se neglijeze o mărturie care datează dela 2 Noiembrie 1934, dela Tribunalul din Bratislava și care pune în cauză pe d. Tibor Eckhardt, astăzi primul delegat al Ungariei la Geneva. D. Eckhardt, șeful biroului de presă al contelui Bethlen, fostul președinte al Consiliului maghiar, mai conducea și liga revizionistă care lucrează în Cehoslovacia.

Astăzi Cehoslovacia, ca și Jugoslavia, este atacată metodic și aceasta explică de ce guvernele din Praga și București s'au solidarizat în totul cu cel din Belgrad. Ele au socotit că în conjunctura actuală tratatul de alianță cu Jugoslavia trebuia să-și găsească o deplină aplicare.

În curând Jugoslavia va denunța tratatul din 14 Iulie 1934, care reglementa relațiile ei de frontieră cu Ungaria. N'ar fi nici o mirare dacă cel doi aliați ai săi — România și Cehoslovacia — ar imita-o. Atunci Ungaria nu va mai comunica cu exteriorul decât prin Austria.

1 Decembrie la Arad

Cu ocazia aniversării eliberării Ardealului, la Teatrul Orașului din Arad va vorbi d. Ion Lupas în cadrul unei festivități naționale, cu următorul

Program

incepând dela ora 17:

1. Imnul Regal, executat de Corul Școlii Normale de băieți.

2. Conferința d. lui prof. univ. dr. Ion Lupas, președintele Ligii Antirevizioniste pentru Ardeal.

3. Marș Festiv, executat de corul de sub I.

4. Al. Niculescu: Ardealul, Unirea, versuri recitate de Al. Bulia și P. Baru, elevi la lic. „Moise Nicoară”.

5. Oct. Lipovan — I. Ionița: Marș antirevizionist, executat de corul lic. „Moise Nicoară”, cu acompaniamentul Muzicii Militare.

6. Elinescu: Amintiri de peste Olt, fantezie română executată de Muzica Reg. 93 Inf.

7. M. Rădulescu: Ardealul, versuri recitate de D. Moldovan, stud. la Academia Teologică.

8. Al. Niculescu: Cruci de lemn, poem eroic interpretat de elevi și elevi dela lic. de fete „Elena Ghiba-Birta” și lic. de băieți „Moise Nicoară”.

9. Exerciții de gimnastică, o echiță model dela liceul „Moise Nicoară”.

10. Marș, Muzica Reg. 93 inf.

Folosiți bateriile „Galvani”

Urarea lor...

O viață întreagă tot pela poarta altora au cerșit. Ungurii sunt neam de cerșetori. Pe lângă zidurile cetăților poloneze și-au prelins mulți soli. Pe culoarele Vienei, toate personalitățile istoriei s'au împiedecat de acești milogi insistenți, insolenți ale căror lacrimi de-a căror cauză nimeni nu s'a interesat, storceau un ban sau o vorbă de incurajare care li se arunca pentru a fi scuturați de pe covoarele haliurilor.

Niciodată nu și-au știut câștiga ceva prin merite și luptă dreaptă, ei prin lovituri prețioase sau prin fățărnicie lingusiri, prin falsitate și ipocrizie au încercat și-au isbutit câteodată să obțină ajutor pentru neputința lor.

Dar nu-l cunoașteți pe toate laturile caracterului lor neasemănător cu-al ni-mănu!

Dacă văd și văd că sunt prinși cu ocaua mică, tot ei sar de-asupra, tot ei se fac de către pădure și injură, improască cu spumele scuipatului lor puturos pe cel de cari s'a isbit idioata și per-versa lor... șmecherie.

În „Pesti Napló” acum câteva zile, Herczog Ferenc scria că românii sunt urși din Carpați. (Nu ne-am așteptat să ne spună ingeri candizi. Îi cunoaștem — nu i-am mai cunoaște — de atăta timp); Jugoslavilor le spunea lupi din Balcani, iar cehoslovacilor, vulpi dela Praga. Așa ne spun sepiile. Dar ascultați acum!

Se știe cum se tăvăleau ungurii sărutând tocul Angliei. Se știe cum și pentru ce l-au tras pe sfoară pe Rothmere și s'au putut citi în zărele unguerești din ultimul timp sugestiile date Angliei pentru a o face să ia parte Ungariei în chestia atentatului pe care aceasta l-a zămislit pentru a provoca un războiu de care Anglia n'are nevoie.

Anglia n'a găsit demn să piederze o cauză atât de evident nedreaptă, atât de murdară și dela început pierdută.

Ce-au făcut atunci ungurii? În locul glasului mieros de pân'aci, au expectorat cuvinte cari pun în uimire orice fantezie.

Joi după masă între știrile difuzate de Budapesta s'a putut auzi ceva și despre nunta principelui de Kent.

Natural că Ungaria n'a fost invitată la această nuntă. Anglia nu putea ofensa pe participanții onorabili așezându-i la masă cu niște josiici urzitori ai crimei scâldați în propriile lor bale ca nebunul lui Shakespeare.

Și-atunci văzând că terenul le fuge de sub picioare, nu s'au mai putut stăpâni și prin gura unui preot și-au vânturat năcazul în cele patru vânturi spunând:

Nu putem aduce principelui de Kent neli un cadou de nuntă, atăta timp cât suntem nedreptățiți și în mizerie. Și dorim tinerei perechi atăta ferietre câtă se află în fiecare casă maghiară... cu mușcată în fereastră...“

Ați înțeles!

Adică, vor să spună că, în actualele împrejurări, Ungaria e nefericită, că în fiecare casă unguerească (ce efect!...) „cu mușcată în fereastră”, e mizerie și fristețe, e durere, e doliu (și ură n. r.) și că toate aceste le urează tinerei perechi, de ziua nunții..

Asta zicem și noi că e o-brăzniciei! Maestrii s'au întrecut pe ei înșiși.

Nu știm dacă Anglia a luat cunoștință de urările Ungariei, dar ne întrebăm ce va zice?

Suntem siguri că la așa ceva nu s'a așteptat. Ce vreți,

dacă nici noi cari îi știm cine sunt, n'am îndrăznit să ne credem urechilor, în primul moment!..

Știam că Anglia intervenise la Societatea Națiunilor pentru a nivela oarecum conflictul Ungariei cu Jugoslavia, că-și dase silința să atenuze vina inculpatei și să calmeze spiritele.

Și-acum iată recunoștința!

Se povestește că leul a lins recunoscător mâna lui Androcles după ce acesta i-a scos spinele din labă. Ce vreți, a fost doar leu nu chiar... unguri!..

dizu călin

Procesul dintre Statul român și ordinele călugărești catolice din Ardeal

Intre ordinele călugărești catolice din Ardeal și Statul român, durează de mai multă vreme un proces de revendicare a unor imobile de terenuri luate de Stat.

Procesul este în curs la I-nalta Curte de Casație, după ce la primele instanțe ordinele au câștigat.

În ultimul timp ministrul de externe a fost sesizat de Vatican, prin Nuntiatura apostolică, de acest proces întrucât reprezentanții Sta-

tului român au găsit că ordinele nu au personalitate juridică, când Concordatul le acordă din oficiu această situație.

Discuțiile asupra acestei intervențiuni au început Marți și vor continua săptămâna viitoare.

Pentru un moment recursul a fost amânat, între timp urmând să se găsească o soluție care să satisfacă stipulațiile art. 22 din Concordat.

Marii cumularzi

În urma introducerii în „jurnalul interpretativ al consiliului de miniștri” o sumedenie de excepțiuni la legea cumulului, marii cumularzi au reușit să se pună la adăpost de orice reducere.

Funcionarii din ministerul instrucțiunii, cari sunt și profesori, pretind să li se admită să aibă la un loc lefuri mai mari decât ale miniștrilor, adică peste 32.000 lei.

Nu însă toți cumularzii au putut scăpa de rigorile legii.

Patru factori poștali, rurali cu leață de câte una mie opt sute lei (1800), prinși că mai au și slujbă de cântăreț la câte o biserică rurală, pentru care primesc lunar aproape trei sute lei, fiecare, au fost somați să opteze pentru unul din cele două salarii!

Paralizerii foști cumularzi ar fi fericiți să știe că salariile lor de câte 300 lei lunar vor merge la bieții năcăjiți cărora o leață de ministru li se pare prea mică.

Cum se vor desfășura lucrările comisiei Skoda

Comisiunea de anchetă parlamentară Skoda s'a întrunit ieri la orele 4 d. a. sub președinția d-lui C. Dimitriu. La începutul ședinței d. Armand Călinescu, a cetit o declarație prin care arată că membrii partidului național-tărănesc se retrag din comisiune.

D. Armand Călinescu a mai depus și un mic memoriu intitulat: „Observațiuni asupra concluziilor din raportul Bentoii”. Declarația și memoriul le publicăm în altă parte a ziarului.

D. Romul Boilă, a depus un memoriu prin care răspunde acuzațiilor ce s'au adus în raportul Bentoii.

Publicăm în altă parte a ziarului și un rezumat al acestui memoriu.

După cererea membrilor opoziției, ședința comisiei a fost amânată pentru Luni 3 crt. la ora 10 dimineața, pentru ca membrii comisiei să poată lua cunoștință de noul material depus.

După informațiunile ce avem, în ședința de Luni raportul Bentoii va fi admis

de comisiune. Raportorul va depune apoi raportul său pe biroul Camerei. Este vorba ca discuția publică să înceapă chiar în cursul săptămânii viitoare. După cât se anunță se prevăd desbateri furtunoase în ședința publică a Camerei.

După câte știm majoritățile parlamentare vor susține raportul Bentoii și-l vor vota fără modificări.

Prelungirea termenului de subscriere la împrumut

La Banca Națională s'a făcut ieri o importantă consfătuire, la care au participat d-nii Victor Stăvescu, Manolescu-Strunga, Grigore Dimitrescu și întreg consiliul de direcție.

În urma înțelegerii luate, s'a hotărât ca subscrierile pentru împrumutul de înzestrare să fie prelungite cu încă zece zile.

Chestiunile pe cari membrii legației sovietice trebuie să le soluționeze

Membrii legației sovietice, cari au sosit în țară, au însărcinarea de a pregăti în primul rând soluționarea definitivă a celor patru chestiuni cele mai arzătoare, — pentru normalizarea relațiilor între România și Rusia. Aceste patru chestiuni sunt următoarele:

- 1) reluarea legăturilor poștale, telegrafice și telefonice;
- 2) restabilirea legăturilor

feroviare prin refacerea podului feroviar la Tighina și construirea ferry-boat-ului lângă Cetatea Albă;

3) înființarea consulatelor pentru viza pașapoartelor și eliberarea certificatelor pentru importul, exportul și transitul mărfurilor;

4) luarea măsurilor premergătoare pentru organizarea schimbului de prizonieri și de refugiați între ambele țări.

A șasea ședință a Sf. Sinod

Miercuri dimineață membrii Sf. Sinod s'au întrunit sub președinția mitropolitului Gurie al Basarabiei.

A asistat și d. Stancu Brădișteanu, secretarul general al ministerului cultelor.

S'a examinat și primit convenția religioasă cu Jugoslavia, în forma în care a fost

redactată.

S'a hotărât întocmirea unui regulament pentru uniformarea clerului. Se va face un singur tip de costum pentru toate provinciile, inspirat din tradiționalismul bisericii ortodoxe de răsărit.

S'au dat aprobări pentru diferite cărți de ritual.

Ședința comisiei interimare a municipiului Arad

— O Interpelare —

Azi, Vineri, dimineață, comisiia interimară a municipiului Arad a avut o ședință prezidată — în lipsa d-lui primar, dr. I. Ursu, — de d. Al. Costantinescu, vice președintele comisiei.

Intre alte, s'a discutat cererea spitalului de copii, ca serbarile de comemorare de 25 ani de existență, ce vor avea loc în luna Ianuarie 1935, să fie organizate sub patronajul primăriei. Cererea a fost admisă.

Partea cea mai interesantă a ședinței, a constituit-o, fără îndoială, interpelarea d-

lui Czettel, membru în comisiune, care s'a ocupat de chestiunea cinematograferelor municipale, ce înregistrează în fiecare an deficite importante. D-sa a insistat asupra atribuțiilor speciale ale membrilor comisiei interimare cerând, pentru bunul mers al lucrurilor, diviziunea muncii pe specialități.

Interpelarea a produs, după cum era de așteptat, o profundă impresie, dând naștere printre membrii, la două curente de opinii contrare.

druju

Legiferarea celor 8 ore de muncă în comerț

Miercuri s'a prezentat d-lui ministru I. Nistor, o delegație de funcționari comerciali compusă din d-nii Lotar Rădăceanu, Dumitru Văjoreanu, T. Rotman, I. Nicolaescu și C. Georgescu, cerând aplicarea legii repausului duminical și extinderea zilei de 8 ore de lucru în comerț.

Delegația a depus cu această ocazie motiunea votată în întrunirea ce s'a ținut la sediul Federației sindicatelor de funcționari particulari din

România la 20 Noembrie a. c. prin care funcționarii din comerț cere aducerea la îndeplinire a acestui desiderat ca un imperativ al vremurilor critice prin care trece această categorie de salariați.

D. ministru al muncii a dispus studierea de urgență a acestei probleme pentru a fi soluționată cât mai favorabil, dispunând în același timp ca organele de control ale ministerului muncii să vegheze la aplicarea cât mai strictă a legii repausului duminical.

D. Al. Vaida-Voevod la Oradea

D. Al. Vaida Voevod, fost prim-ministru, va pleca Sămbătă dimineața cu mașina la Oradea pentru a participa la desvelirea plăcii comemorative depe casa marelui luptător naționalist dr. Aurel Lazar. D-sa va merge la Oradea însoțit de d-nii: dr. Aurel Vlad, fost ministru; dr. Emil Hațiegan, fost ministru; M. Șerban, fost ministru; Dumitru Manu, fost vice-președinte al Camerei, precum și alți funcționari din Ardeal.

D. Vaida va rosti, cu acest prilej, un discurs, iar după masă va ține o conferință despre Unirea Ardealului cu Vechiul Regat, la teatrul „Regina Maria”.

D. Goembacs locot.-general al regatului

Budapesta. — Regentul Horthy a numit pe d. Gömbös „Locotent general al regatului.”

Această numire, care se produce cu prilejul împlinirii a 15 ani dela intrarea regentului Horthy în Budapesta, a fost acordată președintelui consiliului, drept recompensă pentru serviciile pe care acesta le-a adus țării, organizând apărarea națională...

Mai conștiincios decât la Arad

Allăm că ziarul „Magyar Hirlap” dela Oradea, frate bun cu „Erdélyi Hirlap”, a fost suspendat pe trei zile de cenzură. Cele din Arad își pot face de cap...